

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА  
РЕПУБЛИКА СРПСКА  
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ  
Број: 94 0 К 038924 23 Квлз  
Бањалука, 05.08.2025. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија: Даниеле Миловановић као предсједнице вијећа, Светлане Марић, др Вељка Икановића, Мерсиде Бјелобрк и Сњежане Кудрић као чланова вијећа, уз учешће записничарке Ање Давидовић, у кривичном предмету против осуђеног А. П., због кривичног дјела прање новца из члана 263. став 5. а све у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости браниоца осуђеног, адвоката Дариа Кајиша из Зворника, поднесеном против правоснажних пресуда Окружног суда у Требињу број 94 0 К 038924 23 Кж од 20.03.2023. године и Основног суда у Фочи број 94 0 К 038924 22 К од 19.12.2022. године, у сједници вијећа 05.08.2025. године је донио

ПРЕСУДУ

Одбија се као неоснован захтјев за заштиту законитости браниоца осуђеног А. П., поднесен против правоснажних пресуда Окружног суда у Требињу број 94 0 К 038924 23 Кж од 20.03.2023. године и Основног суда у Фочи број 94 0 К 038924 22 К од 19.12.2022. године.

Образложење

Правоснажном пресудом Основног суда у Фочи број 94 0 К 038924 22 К од 19.12.2022. године, оглашен је кривим оптужени А. П. због кривичног дјела прање новца из члана 263. став 5. у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 64/17, 15/21 и 89/21, надаље - КЗ РС) и за то дјело је осуђен на новчану казну у износу од 600 КМ, коју је обавезан да плати у року од 30 дана по правоснажности пресуде, уз упозорење да ако у наведеном року не плати новчану казну да ће на основу члана 50. став 2. КЗ РС, бити наређено њено принудно извршење, а уколико ни принудно не буде наплаћена у року од једне године, да ће суд неплаћену новчану казну замјенити казном затвора, рачунајући за сваких неплаћених 50 КМ један дан затвора. Истом пресудом је на основу члана 263. став 6. КЗ РС од оптуженог А. П. одузет новац настао из имовинске користи у износу од 1.500 Еура. На основу члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17 и 66/18 и 15/21, надаље - ЗКП РС) у вези са чланом 32. и 2. Уредбе о накнади трошкова у кривичном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 17/4 и 15/21), оптужени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка на име паушала у износу од 150 КМ у року 30 дана од правоснажности пресуде.

Пресудом Окружног суда у Требињу број 94 0 К 038924 23 Кж од 20.03.2023. године, је одбијена као неоснована жалба браниоца оптуженог А. П. и потврђена пресуда Основног суда у Фочи број 94 0 К 038924 22 К од 19.12.2022. године.

Бранилац осуђеног, адвокат Дарио Кајиш из Зворника је благовремено поднио захтјев за заштиту законитости (надаље: захтјев) против пресуда Окружног суда у Требињу број 94 0 К 038924 23 Кж од 20.03.2023. године и Основног суда у Фочи број 94 0 К 038924 22 К од 19.12.2022. године, због повреде Кривичног законика, с приједлогом да овај суд уважи захтјев и својом пресудом преиначи правоснажну пресуду или да у цијелости или дјелимично укине првостепену и другостепену пресуду, или само другостепену пресуду и предмет вратити на поновно одлучивање.

Одговор на захтјев је у складу са чланом 353. став 1. ЗКП РС доставио републички јавни тужилац Махмут Шврака, у којем оспорава наводе захтјева и предлаже да се захтјев браниоца осуђеног одбије као неоснован.

У складу са чланом 354. став 1. ЗКП РС, суд је испитао основаност захтјева имајући у виду све његове наводе, садржај првостепене и другостепене пресуде и стање предметних списа, па је утврдио да не постоје повреде закона на које се подносилац захтјева позива и одлучио као у изреци ове пресуде из разлога који слиједе.

Захтјев је поднесен због повреде Кривичног законика, као правног основа из члана 350. став 1. тачка а) ЗКП РС, за подношење овог ванредног правног лијека. При том се у захтјеву не наводи ни једна од одредби члана 312. ЗКП РС, којима су прописане повреде Кривичног законика. Према садржају образложења захтјева (које је подијељено у одјељке под називима: Разлози због којих одбрана сматра да није доказано да је оптужени починио кривично дјело. Разлози због којих одбрана сматра да није законита одлука суда којом је оптужени обавезан да врати имовинску корист у износу од 1.500 Еура и Остали разлози захтјева), може се закључити да се наведене пресуде из предметног кривичног поступка побијају, првенствено због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, што не представља законски основ из члана 350. став 1. ЗКП РС за улагање захтјева за заштиту законитости као ванредног правног лијека, а потом и због повреде Кривичног законика из члана 312. тачка д) ЗКП РС, који прописује да повреда Кривичног законика постоји ако је одлука о одузимању имовинске користи донесена уз прекорачење овлашћења које суд има по закону. С тим у вези се захтјевом оспорава законитост одлуке првостепеног суда, која је потврђена пресудом другостепеног суда, да уз примјену одредбе члана 263. став 6. КЗ РС од осуђеног одузме новац у износу од 1.500 Еура, проистекао из остварене имовинске користи.

Ове је приговоре суд испитао као релевантне у поступку по предметном захтјеву као ванредном правном лијеку, за разлику од приговора из захтјева којима се побија правилности чињеничног стања утврђене правоснажном првостепеном пресудом, јер се повреда Кривичног закона не може заснивати на другачијем чињеничном стању од оног које је утврђено том пресудом, како се то захтјевом настоји учинити. У конкретном случају правоснажном пресудом на утврђено чињенично стање правилно је примијењен Кривични законик кад је дјело, због којег је осуђени оглашен кривим правно оцијенио као кривично дјело прање новца из члана 263. став 5. у вези са ставом 1. КЗ РС, јер чињенични опис тог дјела садржи сва битна обиљежја тог кривичног дјела. Ово се захтјевом и не доводи у сумњу, већ се оспоравају утврђене чињенице, одлучне за постојање овог кривичног дјела, што је било предмет оцјене другостепеног суда у

жалбеном поступку, који је с тим у вези нашао неоснованим приговоре жалбе и потврдио чињеничне и правне закључке првостепеног суда.

Околности на којима захтјев инсистира, да описану превару на штету В. З. као предикативно кривично дјело предметном кривичном дјелу прања новца, није извршио оптужени, па ни околности што за то предикативно кривично дјело није вођен, ни окончан кривични поступак против лица из Фоче, која су га починила по чињеничном опису предметног кривичног дјела прања новца, не могу у конкретном случају искључити постојање кривичног дјела прање новца, а ни кривичну одговорност осуђеног као учиниоца тог кривичног дјела. Кад тврди супротно, подносилац захтјева губи из вида да је чињенични опис предметног кривичног дјела прање новца обухватио инкриминисани начин на који је осуђени располагао новцем од 1.500 Еура (који је подигао у договору са њему познатим лицем из Фоче, од којег је сазнао „код“ без којег тај новац не би могао подићи), као и наводе да је могао знати да је тај новац прибављен извршењем кривичног дјела превара из члана 230. став 1. КЗ РС, које дјело је такође чињенично описано, тако да чињенични опис дјела за које је осуђени оглашен кривим и осуђен на новчану казну правоснажном првостепеном пресудом, испуњава сва битна обиљежја кривичног дјела прање новца из члана 263. став 5. у вези са ставом 1. КЗ РС.

То што се према чињеничном опису преваре, извршене на штету В. З. из Дубровника, као лица које је уплату новчаног износа од 1.500 Еура извршило у заблуди у коју је био доведен од стране НН лица из Фоче да ће остварити већу добит на кладионицама рекламирајући намјештене спортске утакмице, указује на нелегалност његових намјера при предузимању неких будућих планираних радњи, у конкретном случају није довољна да искључи постојање преварне намјере лица која су њега довела у заблуду и навела да изврши предметну уплату новца, па ни постојање кривичног дјела преваре, као предикативног кривичног дјела у смислу одредбе члана 263. став 1. КЗ РС, нити је постојање овог кривичног дјела довело у сумњу околност што су починиоци преваре у овом поступку остали непознати, јер њихов идентитет није утврдио ни тужилац нити га је открио ни осуђени, иако је несумњиво утврђено да су му били познати.

Једнако као и у жалби против првостепене пресуде, бранилац у захтјеву износи став одбране да за одлуку о одузимању од осуђеног новчаног износа од 1.500 Еура, који је настао из имовинске користи прибављене извршењем кривичног дјела, суд није имао упориште у одредби члана 263. став 6. КЗ РС. Овај став одбране се аргументује тиме што је правоснажном пресудом утврђено да је осуђени извршио кривично дјело прање новца из члана 263. став 5. у вези са ставом 1. КЗ РС, за које дјело није прописано у ставу 6. тог члана да ће се извршити одузимање имовинске користи, већ само ако је остварена кривичним дјелом, из става 1. до 4. тог члана.

Иако подносилац захтјева правилно цитира наведену законску одредбу члана 263. став 6. КЗ РС, којом је прописано обавезно одузимање новца, имовинске користи, прихода, профита или друге користи настале из имовинске користи остварене кривичним дјелима из ставова од 1. до 4. истог члана, те констатује и да се од лица које је прибавило имовинску корист извршењем кривичног дјела та корист мора и одузети, ипак подносилац захтјева погрешно сматра да у конкретном случају суд није био овлаштен да од осуђеног као учиниоца кривичног дјела из члана 263. став 5. у вези са ставом 1. КЗ РС одузме наведени износ од 1.500 Еура, који новац је прибављеног извршењем кривичног дјела преваре (прописаног чланом 230. став 1. КЗ РС), учињеног на штету В. З.. При том

подносилац захтјева губи из вида да је овај новац осуђени држао и с њим располагао на начин који представља радњу извршења основног облика кривичног дјела прање новца, прописаног одредбом става 1. члана 263. КЗ РС, при чему је према утврђеном чињеничном стању осуђени могао знати да је тај новац прибављен кривичним дјелом, што је одредило његову виност као нехат, за који је ставом 5. истог члана, прописана и блажа казна од оне која се може изрећи учиниоцу основног облика кривичног дјела, који поступа са директним умишљајем, тј. знајући да је новац или друга имовина прибављен кривичним дјелом.

Имајући у виду да одредбом члана 263. став 5. КЗ РС није самостално прописано предметно кривично дјело прање новца, већ је истом само прописан блажи облик виности учиниоца основног облика тог кривичног дјела из става 1. истог члана, то по ставу овог, као и другостепеног суда, првостепени суд није прекорачио своје овлашћење доношењем одлуке да од осуђеног одузме наведени новчани износ од 1.500 Еура, прибављен кривичним дјелом преваре. Ово стога јер је одузимање тог новца обавезно и према наведеној одредби члана 263. став 6. КЗ РС, као новца прибављеног извршењем кривичног дјела из става 1., за који је везан и став 5. истог члана, који су примјењени у правној квалификацији дјела за које је осуђен А.П., као и према општим императивним одредбама члана 83. КЗ РС по којима се одузима свака имовинска корист, као и приходи или друге користи настале из имовинске користи прибављене кривичним дјелом. Због тога овај суд налази да одлуком од одузимању од осуђеног новца у износу од 1.500 Еура није прекорачено овлашћење које суд има по закону и није учињена повреда Кривичног законика из члана 312. тачка д) ЗКП РС, на коју се захтјевом неосновано упућује.

Због свега наведеног суд је утврдио да побијаним пресудама нису учињене повреде закона, на које се захтјев позива и одлучио је као у изреци ове пресуде, на основу члана 355. ЗКП РС.

Записничарка  
Ања Давидовић

Предсједница вијећа  
Даниела Миловановић

Тачност отправка овјерава  
руководилац судске писарнице  
Биљана Аћић